

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดระยอง เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนเพื่อตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนและเพื่อศึกษาขนาดอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน โดยมีขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ 1) รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงสรุปเป็นรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน 2) การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ โดยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูจากสถานศึกษาเอกชนจังหวัดระยอง 21 สถานศึกษา จำนวน 400 คน นำข้อมูลวิเคราะห์สถิติพื้นฐานด้วยโปรแกรมการวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้วยโปรแกรม LISREL 9.20 for Student ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน
2. เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน
3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน
4. เพื่อศึกษาขนาดอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2558 จำนวน 21 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,161 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 และเขต 2. ออนไลน์. 2558)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2558 จำนวน 21 แห่ง จำนวน 400 คน ได้มาโดยหลักเกณฑ์และวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติขั้นสูงและมีรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจึงต้องพิจารณาขนาดกลุ่มตัวอย่างควบคู่ไปกับจำนวนตัวแปรที่ต้องการ โดยใช้แนวคิดของชูแมคเกอร์ และ โลแมค (Schumacker and Lomax. 2004 : 49) ที่กล่าวว่า อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและตัวแปร มีค่าเท่ากับ 10 - 20 : 1 และแนวคิดของบูมสมา (Boomsma. 1982. 1983 : 99 ; อ้างถึงใน Schumacker and Lomax. 2004 : 49) กล่าวว่า ควรใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ประมาณ 400 คน ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนตัวแปรจำนวน 15 ตัว ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์กลุ่มตัวอย่าง : จำนวนตัวแปรเป็น 20 : 1 ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน
2. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ของครูสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดระยองตามสัดส่วนแต่ละสถานศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา เอกชน จำนวน 1 ฉบับ สอบถามครูสถานศึกษาเอกชนจังหวัดระยองในปีการศึกษา 2558 โดยมี ขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน

1.3 สร้างแบบสอบถามสำหรับครูสถานศึกษาสถานศึกษาเอกชนจังหวัดระยอง แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน มี 3 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำ การวางแผนกลยุทธ์ และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลกร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert, 1961 : 153; อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 107 - 108) โดยให้แต่ละข้อเป็น 5 ระดับ จากมากไปหาน้อยดังนี้

- 5 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษามี 6 ด้าน คือ ด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการให้ความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านงบประมาณการเงินและตลาด ด้านบุคลากร ด้านบริหารจัดการ และด้านธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคอร์ท (Likert, 1961 : 153 ; อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 : 107 - 108) โดยให้แต่ละข้อเป็น 5 ระดับ จากมากไปหาน้อยดังนี้

- 5 หมายถึง ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ได้สร้างเสร็จแล้วเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยเพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2 นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นขอคำแนะนำและตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item

Objective Congruence : IOC) ดังนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน
 ผู้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์
 อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่มุ่งผู้ความเป็นเลิศของ
 สถานศึกษาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ
 นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสถานศึกษาที่ไม่ใช่
 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสถานศึกษาเอกชนจังหวัดระยอง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถาม
 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยได้ค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-total
 Correlation) และได้ค่าความเชื่อมั่น โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค
 (Cronbach, 1990 : 202 - 204 ; อ้างอิงใน บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ. 2547 : 267) ดังนี้ แบบสอบถาม
 เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานผู้ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน จำนวน 80 ข้อ
 คือ

2.3.1 ปัจจัยภาวะผู้นำมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.54 - 0.75 มีค่าความเชื่อมั่น
 เท่ากับ 0.96

2.3.2 ปัจจัยการวางแผนกลยุทธ์มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.68 - 0.78 มีค่า
 ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2.3.3 ปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรบุคคลมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.66 - 0.76 มีค่า
 ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่มุ่งผู้ความเป็นเลิศของสถานศึกษา
 จำนวน 30 ข้อ คือ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.45 - 0.78 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 และมีค่า
 ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

2.4 นำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของ
 แบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก
 กลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้บริหาร
 สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 และ 2 เพื่อขอ
 ความร่วมมือในการทำวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองในช่วงเดือน ธันวาคม และนัดหมายเวลาเพื่อรับแบบสอบถามกลับคืนในช่วงเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์

4. ได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 400 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการไว้ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้ โดยใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย ความโด่ง และความเบ้ของข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 และ 2 ตรวจสอบคะแนนตามวิธีการของการให้คะแนน แบบมาตราส่วน ประมาณค่าใช้เกณฑ์ให้คะแนนของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดให้น้ำหนัก ดังนี้

5 หมายถึง ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามในตอนที่ 1 และ 2 ตามเกณฑ์ดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาและทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) เพื่อยืนยันองค์ประกอบตามโครงสร้างที่กำหนดไว้แล้ว จึงทำการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (Linear Structural Relation Model) ของ

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน โดยใช้โปรแกรม LISREL9.20 for Student

4. การตรวจสอบรูปแบบสมมุติฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (Model Evaluation) เป็นการประเมินความถูกต้องของแบบจำลอง โดยประเมิน 2 ส่วน คือ 1) ประเมินความกลมกลืนของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม และ 2) ประเมินความกลมกลืนของผลลัพธ์ในส่วนประกอบที่สำคัญในแบบจำลอง (Joreskog and Sorbom. 1993 : 120 - 131 ; Shumacker and Lomax. 2004 : 80 - 81 ; นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542 : 53 - 55) โดยการประเมินทั้ง 2 ส่วนนี้ จะนำไปสู่การพัฒนาแบบจำลอง ดังนี้

4.1 ประเมินความกลมกลืนของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวมค่าสถิติที่ใช้ในการประเมินความกลมกลืน ได้แก่

4.1.1 ค่าไค-สแควร์ (Chi-square Statistic) ควรมีค่าต่ำมาก ยิ่งมีค่าใกล้เคียงศูนย์มากเท่าไร หรือมีค่าเท่ากับค่าองศาอิสระ นอกจากนั้นค่าไค-สแควร์ต้องไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า เมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่แตกต่างจากความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่า แสดงว่า โมเดลทดสอบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.1.2 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square of Error Approximation : RMSEA) มีค่าต่ำกว่า หรือเท่ากับ .05 แสดงว่า โมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.1.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) และ ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index = AGFI) ควรมีค่ามากกว่า 0.95 หรือค่าใกล้เคียง 1.00 จึงแสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.1.4 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Squared - Residual = RMR) ดัชนี RMR มีค่าต่ำกว่า หรือเท่ากับ .05 แสดงว่า โมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.2 ประเมินความกลมกลืนของผลลัพธ์ ในส่วนประกอบที่สำคัญของแบบจำลอง ภายหลังจากการประเมินความกลมกลืนของแบบจำลองในภาพรวมแล้ว เป็นการตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ในแต่ละส่วนว่ามีความถูกต้องและอธิบายได้อย่างสมเหตุสมผล อันจะทำให้ทราบว่าแบบจำลองที่สร้างขึ้นมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างแท้จริงหรือไม่ ในแต่ละส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยพิจารณาดังนี้

4.2.1 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Errors) โดยค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานควรมีขนาดเล็ก โดยพิจารณาจากค่าพารามิเตอร์ว่ามีนัยสำคัญหรือไม่ หากมีนัยสำคัญ

แสดงว่าค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีขนาดเล็ก หากไม่มีนัยสำคัญแสดงว่า ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีขนาดใหญ่ เป็นตัวบ่งชี้ว่าแบบจำลองยังไม่ดีพอ

4.2.2 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของค่าพารามิเตอร์ทั้งในแบบจำลองการวัด และแบบจำลองโครงสร้าง ใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาค่าสถิติ (t-value) สูงกว่า 1.96 ที่ความมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 จึงถือว่าตัวแปรสังเกตได้เป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงจริง หรือตัวแปรนั้นมีอิทธิพลต่ออีกตัวแปรหนึ่งจริง

4.2.3 สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (Squared Multiple Correlation : R^2) หรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรสังเกตได้ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 หากผลลัพธ์มีค่าสถิติสูงแสดงว่า แบบจำลองมีความเที่ยงตรง (Validity) แต่ถ้าค่าสถิติน้อย แสดงว่า แบบจำลองมีความเที่ยงตรงน้อยและยังไม่ประสิทธิภาพ และการพิจารณาแบบจำลองโครงสร้าง ว่าสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรได้ร้อยละ 40 ขึ้นไป ถือได้ว่าเป็นผลลัพธ์ที่ดีและยอมรับได้

สรุปผลการวิจัย

ข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อค้นพบที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการวิจัยขั้นตอนของการวิจัยโดยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ มีค่าระหว่าง 0.43 ถึง 0.56 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้โดยตัวแปรทั้ง 15 ตัว มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้เป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝง สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อไปได้

2. ผลการสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สรุปได้ว่า

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนประกอบด้วยตัวแปรแฝง จำนวน 4 ตัวแปร ตัวแปรแฝงทั้ง 4 ตัวแปรนั้นสามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 15 ตัว รายละเอียดดังนี้

2.1 ตัวแปรแฝงนอกจำนวน 1 ตัว คือ ภาวะผู้นำและตัวแปรแฝงในจำนวน 3 ตัว คือ การมีวิสัยทัศน์การสื่อสารที่ดีและการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.2 ตัวแปรแฝงใน คือ ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ

2.3 ตัวแปรแฝงที่ส่งอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่ ตัวแปรการวางแผนกลยุทธ์และตัวแปรการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

2.4 ตัวแปรแฝงที่ส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่ ตัวแปรภาวะผู้นำส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านการวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

3. ผลการตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สรุปได้ว่า

3.1 องค์ประกอบของตัวแปรแฝงมีดังนี้

3.1.1 ภาวะผู้นำมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ การมีวิสัยทัศน์ การสื่อสารที่ดี และการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 การวางแผนกลยุทธ์มีองค์ประกอบสำคัญ คือ การพัฒนากลยุทธ์การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการจัดการสารสนเทศ

3.1.3 การพัฒนาทรัพยากรบุคคลมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ การสร้างแรงจูงใจ การอบรมและการพัฒนาบุคลากรและการมีส่วนร่วมและการสร้างทีมงาน

3.1.4 ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ มีองค์ประกอบสำคัญ 6 ส่วน คือ ด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านผลการดำเนินงานด้านการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านงบประมาณการเงินและการตลาด ด้านผลงานด้านบุคลากร ด้านบริหารจัดการ และผลการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม

3.2 การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าสถิติดังนี้ Chi-square = 42.21, df = 49, p-value = 0.742 RMSEA = 0.000, Standardized RMR = 0.010, GFI = 0.986, AGFI = 0.967 ทั้งนี้ตัวแปรแฝงในรูปแบบสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศได้ร้อยละ 82

4. ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สรุปได้ว่า

4.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลมีขนาดอิทธิพลสูงสุดเท่ากับ 0.62 และการวางแผนกลยุทธ์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.35

4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ภาวะผู้นำมีขนาดอิทธิพลสูงสุดเท่ากับ 0.90 รองลงมาคือ การวางแผนกลยุทธ์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.29

4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ภาวะผู้นำมีขนาดอิทธิพลสูงสุดเท่ากับ 0.90 รองลงมาคือ การวางแผนกลยุทธ์มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.64

ข้อค้นพบจากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปผลได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนมีปัจจัยที่สำคัญ 6 ปัจจัย ได้แก่ ด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านผลการดำเนินงาน ด้านการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านงบประมาณการเงินและการตลาดด้านผลงาน ด้านบุคลากร ด้านบริหารจัดการ และผลการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศได้นั้นเกิดจากอิทธิพลทางตรง 2 ปัจจัย คือ การวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และเกิดจากอิทธิพลทางอ้อมของภาวะผู้นำ นอกจากนี้ทั้ง 3 ปัจจัยยังร่วมกันส่งอิทธิพลไปยังผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์สร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สรุปว่า ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนนั้นสามารถวัดได้จากองค์ประกอบสำคัญ 6 ส่วน คือ ด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านผลการดำเนินงานด้านการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านงบประมาณการเงินและการตลาด ด้านผลงานด้านบุคลากร ด้านบริหารจัดการ และผลการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม อาจจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนต่างก็ตกอยู่ในสภาวะของการแข่งขันกันในเรื่องของคุณภาพผลผลิตและการบริการ ผู้บริหารจำเป็นต้องแสวงหายุทธวิธีรูปแบบแนวทางเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศในการบริหาร โดยศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีเพื่อศึกษาแนวโน้มขององค์กรที่มีคุณภาพ การนำหน่วยงานและสถาบันไปสู่ความเป็นเลิศ คือ ความมีคุณภาพทั้งในด้านผลผลิตและการบริการ ผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนนั้น ผู้บริหารจะต้องมีการบริหารจัดการให้หน่วยงานและสถาบันอยู่รอดในสถานการณ์ที่มีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา และมีความเจริญก้าวหน้าและก้าวไปสู่ความเป็นเลิศขององค์กรต่อไป สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546 : 64 - 69) ได้อธิบายถึงผลการดำเนินงาน โดยสถาบันจะต้องมีการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศในหัวข้อผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ ตัวบ่งชี้ในด้านการเรียนรู้และพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้สรุปผลความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของผู้เรียนและ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคุณค่าที่ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผลการดำเนินงานด้านงบประมาณการเงิน และตลาดให้สรุปผลการดำเนินงานในปัจจุบันและแนวโน้มจากตัววัดและตัวบ่งชี้ที่สำคัญผลลัพธ์ ด้านคณาจารย์และบุคลากรให้นำเสนอข้อมูลและสารสนเทศของผลการดำเนินงานและประสิทธิผล ของสถาบันระดับและแนวโน้มของการเรียนรู้และพัฒนาการความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ของคณาจารย์และบุคลากรผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลของสถาบันให้นำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ของผลการดำเนินงานด้านปฏิบัติการของกระบวนการ ซึ่งมุ่งเน้นการเรียนรู้ของสถาบันในปัจจุบัน และแนวโน้มกระบวนการสนับสนุนหลักของสถาบันตัววัดหรือตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงการบรรลุ ความสำเร็จของแผนกลยุทธ์และผลลัพธ์ด้านธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมให้นำเสนอ ข้อมูลและสารสนเทศของผลลัพธ์ที่สำคัญที่ตรวจสอบได้ด้านการเงินด้านพฤติกรรมเชิงคุณธรรม/ จริยธรรมการสร้างเชื่อมั่นการปฏิบัติตามข้อบังคับและกฎหมายการทำหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี การให้สนับสนุนชุมชน ซึ่งผลการดำเนินงานทั้ง 6 ด้านนี้ ให้รวมถึงการตรวจประเมินระดับผลการ ดำเนินงานของสถาบันเปรียบเทียบกับคู่แข่งไว้ด้วย โดยมีกลยุทธ์การประเมินผลซึ่งเป็นหัวใจ สำคัญความสำเร็จของคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับบาร์เนตท์ (Barnett. 1992 : 112) เสนอแนวคิด เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพในสถาบันการศึกษาโดยเน้นในกิจกรรมหลัก 4 ประการ ได้แก่ คุณภาพ ของการเรียนการสอน คุณภาพของกระบวนการประเมินผู้เรียน คุณภาพของการพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน และคุณภาพของกระบวนการประกันคุณภาพสอดคล้องกับ นิเวศน์ อุดมรัตน์ (2548 : 188) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการ โรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย ประกอบด้วย องค์ประกอบจำนวน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการเรียนการสอน และด้านการ บริหารการเงินและสินทรัพย์สอดคล้องกับทรงพล เจริญคำ (2552 : 295) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบ ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความเป็นเลิศของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ปัจจัย คือ 1) การบริหารงานของโรงเรียน 2) ผู้อำนวยการโรงเรียน 3) โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน 4) นักเรียนผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม และ 5) ครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนสภาพความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามเกณฑ์ของสถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก และผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Model : CFM) สอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับพัฒนา สีสานู (2553 : 162) ศึกษาเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์

เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้ ปัจจัยสมรรถนะขององค์การ ปัจจัยการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ มีอิทธิพลรวมสูงสุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.88 รองลงมาคือ ปัจจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้ ปัจจัยสมรรถนะขององค์การ และปัจจัยการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.44 0.29 และ 0.16 ตามลำดับและสอดคล้องกับอีเกอร์ (Eager, 1987 : 141) ศึกษากลยุทธ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน ระดับมัธยมที่มีประสิทธิผล โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่สำคัญ ได้แก่ การให้ความสนใจต่อนักเรียน การเอาใจใส่ดูแลนักเรียน การจัดโปรแกรมการเรียนที่มีคุณภาพ การพัฒนาโปรแกรมการเรียนที่นักเรียนพอใจ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ถึงความก้าวหน้าของนักเรียนและแจ้งให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจนถึงพฤติกรรมที่เขาควรประพฤติ

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำการวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งการวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลส่งอิทธิพลทางตรงภาวะผู้นำส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านการวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ผู้วิจัยจึงอภิปรายผลตามประเด็นสำคัญดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำ เป็นตัวแปรสำคัญของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน เนื่องจากเป็นตัวแปรที่จัดให้เป็นตัวแปรแฝงนอกเพียงตัวเดียวของงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่มีลักษณะเฉพาะบุคคล ซึ่งไม่มีเหตุการณ์หรือตัวแปรใด ๆ ที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำโดยมีตัวแปรที่สังเกตได้คือ การมีวิสัยทัศน์ การสื่อสารที่ดีและการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และเมื่อวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างเพื่อหาเส้นอิทธิพลที่ส่งผลไปยังผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านการวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล กล่าวคือ มีอิทธิพลทางตรงกับวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล อาจเป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำ (Leadership for Quality) ในโรงเรียนเอกชนหมายถึงความสามารถของบุคคลที่ทำหน้าที่นำกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียนเอกชนให้ร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายด้านคุณภาพของหน่วยงานด้วยความมุ่งมั่นและเข้าใจในปรัชญาของ

การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยต้องมีวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลจึงจะทำให้บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำสามารถสร้างค่านิยมความรู้สึที่ดีและความคาดหวังของกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ในสถาบันที่มีต่อความเชื่อที่ว่าผู้นำต้องเป็นผู้ให้ความสำคัญมุ่งมั่นต่อระบบคุณภาพการศึกษา มีความสามารถในการกระตุ้นหรือผลักดันบุคคลอื่นให้ร่วมกันด้วยความเต็มใจและความมุ่งมั่น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จหรือทำในสิ่งที่เหนือกว่าเป้าหมายขององค์การสอดคล้องกับเลวิส และสมิธ (Lewis and Smith. 1994 : 114 - 115) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำด้านคุณภาพที่มีความหมายในแนวทางเดียวกันแต่มีรายละเอียดมากกว่าคือ เป็นพฤติกรรมที่ขึ้นอยู่กับหลักศีลธรรมและมาตรฐานด้านพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับและมีความสำคัญเป็นพฤติกรรมในเชิงป้องกันเป็นการเสนอวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเอกชนในอนาคตเป็นการใช้พลังสติปัญญาในการชักจูงโน้มน้าวให้กับชุมชนหรือการสร้างการบริหาร โดยใช้สติปัญญาให้เห็นถึงสภาพที่เป็นไปได้ของวิสัยทัศน์การปฏิบัติและการยินยอมปฏิบัติตาม โดยไม่มีทางเลือกเลี้ยงได้ของสมาชิกในสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการสร้างและปรับปรุงระบบคุณภาพหรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าภาวะผู้นำด้านคุณภาพเป็นศูนย์กลางของการจัดการ โดยเป็นการเริ่มต้นการปรับปรุงคุณภาพในการจัดการระดับกลยุทธ์สอดคล้องกับโกเอช และเดวิส (Goetsch and Davis. 2001 : 70 - 71) กล่าวว่าภาวะผู้นำด้านคุณภาพคือความสามารถในการกระตุ้นหรือผลักดันบุคคลอื่นให้ร่วมกันด้วยความเต็มใจและความมุ่งมั่น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จหรือทำในสิ่งที่เหนือกว่าเป้าหมายขององค์การ โดยตั้งอยู่บนปรัชญาการปรับปรุงวิธีการทำงานและกระบวนการอย่างต่อเนื่องการปรับปรุงคุณภาพต้นทุนความสามารถในการผลิตและผลตอบแทนจากการลงทุน และฟรีด และคลักแมน (Freed and Klugman. 1997 : 137 - 141) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านคุณภาพไว้ว่า ผู้นำที่มีความเข้มแข็งในคุณภาพจะเป็นผู้พัฒนาและสร้างระบบคุณภาพขึ้นภายในโรงเรียนเอกชน โดยผู้นำที่ต้องการประสบความสำเร็จจะต้องมีภาวะผู้นำด้านคุณภาพในเรื่องต่อไปนี้ 1) ผู้นำต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างเพียงพอในปรัชญาของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 2) ผู้นำต้องทราบว่าบุคลากรคนใดเหมาะที่จะเป็นผู้รับผิดชอบและมีความเหมาะสมในการเป็นผู้ริเริ่มและเป็นทีมงานคุณภาพสำหรับความก้าวหน้าในการพัฒนาระบบคุณภาพของสถาบัน 3) ผู้นำต้องสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจให้กับบุคลากรในสถาบัน 4) ผู้นำต้องเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการสื่อสารสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่องในวัตถุประสงค์ของระบบคุณภาพใหม่ ๆ และต้องสามารถชี้แจงเหตุผลได้ว่าเพราะเหตุใด สถาบันจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาและสร้างระบบคุณภาพ 5) สารสนเทศและการวิเคราะห์ของผู้นำต้องพยายามให้ลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสถาบัน และ 6) ผู้นำต้องมีความเข้าใจในความคิดความรู้สึกและท่าทีของผู้ตามตลอดจนความต้องการในการมีบทบาทต่อการปฏิบัติงานคุณภาพของสถาบัน สอดคล้องกับสิทธิพงษ์ ภูมิภักดีพรธม (2550 : 95) ได้ศึกษาโมเดลความสัมพันธ์

เชิงสาเหตุของคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผลการวิจัยแสดงว่า ปัจจัย 4 ปัจจัย อันประกอบด้วย ทัศนคติของผู้บริหารภาวะผู้นำเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารการติดต่อสื่อสาร ในองค์กรและบรรยากาศองค์กรมีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติมีจำนวน 2 ปัจจัย ได้แก่ บรรยากาศองค์กรและการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร ด้วยค่าอิทธิพลทางตรงต่อเท่ากับ 0.69 และ 0.24 ตามลำดับสำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ 1) ทัศนคติของผู้บริหารและภาวะผู้นำเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร และ 2) ภาวะผู้นำเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารและการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านบรรยากาศองค์กร

2.2 การวางแผนกลยุทธ์เป็นตัวแปรแฝงในตัวที่หนึ่งที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน โดยมีตัวแปรที่สังเกตได้ คือ การพัฒนากลยุทธ์การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการจัดการสารสนเทศและเมื่อวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างเพื่อหาเส้นอิทธิพลที่จะส่งไปยังผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนกลยุทธ์ส่งอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ อาจเป็นเพราะว่าการจัดการคุณภาพมีความสัมพันธ์กับการวางแผนกลยุทธ์ในการยกระดับความสามารถขององค์กรเนื่องจากการจัดการคุณภาพนอกเหนือจากต้องการการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายทุกระดับแล้วยังถือเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้การจัดการกลยุทธ์ที่แตกต่างกันไปในการดำเนินการเพื่อให้องค์กรสามารถยืนหยัดอยู่ได้ท่ามกลางการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงการวางแผนกลยุทธ์ด้านคุณภาพถือได้ว่าเป็นกระบวนการในการปรับปรุงองค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้สามารถบรรลุถึงเป้าหมายของเป็นสิ่งที่ช่วยในการกำหนดพันธกิจและเป้าหมายขององค์กรและถ่ายทอดไปสู่ระดับปฏิบัติการให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรส่งผลถึงการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องทั่วทั้งองค์กรและเปรียบเสมือนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นในการสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมุ่งมั่นในคุณภาพสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546 : 39 - 43) ได้กล่าวถึง การวางแผนกลยุทธ์ด้านคุณภาพในเรื่องของการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงระบบคุณภาพประกอบด้วยการพัฒนากลยุทธ์ความสามารถของสถาบันนวัตกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ซึ่งมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน จุดอ่อนจุดแข็ง โอกาสและความเสี่ยงของสถาบันการเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจการเมืองและสังคม เป็นต้น สถาบันมีวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และเป้าประสงค์ที่สำคัญ

ด้านคุณภาพมีการให้ความสำคัญกับความท้าทายต่อสถาบันและสถาบันจะดำเนินการอย่างไร เพื่อให้บรรลุตามความท้าทายนั้น เช่น การตอบสนองที่รวดเร็ว และการออกแบบการบริการทางวิชาการที่เหมาะสม เป็นต้น สอดคล้องกับ โอมาโซนู และรอส (Omachonu and Ross. 1995 : 81) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในสารสนเทศและการวิเคราะห์ของบุคลากรว่าเป็นกระบวนการของการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับสมาชิกในองค์กรในสารสนเทศและการวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในระดับของตนเองในองค์กรเพราะบุคลากรจะเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาหรือมีโอกาสอยู่ในตำแหน่งที่จะตัดสินใจเพื่อการปรับปรุงในกระบวนการของตนเองได้ดี นอกจากนี้สารสนเทศและการวิเคราะห์ขององค์กรในปัจจุบันจะต้องมีการจัดเก็บผลการปฏิบัติงานและผลลัพธ์ด้านสารสนเทศอย่างเป็นระบบเพื่อความพร้อมในการใช้งานของบุคลากรในสารสนเทศและการวิเคราะห์โดยเฉพาะองค์กรที่เน้นการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับเบอร์ริลล์ และเลดอเทอร์ (Burrill and Ledolter. 1999 : 383 - 384) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศและการวิเคราะห์ในรูปแบบที่เรียกว่าการจัดการด้วยความจริงซึ่งองค์กรจะต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลที่สำคัญและข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการหลักและผลลัพธ์เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวัดการประเมินการปรับปรุงกระบวนการสารสนเทศและการวิเคราะห์ในระดับต่าง ๆ ในองค์กรการวางแผนการทบทวนประสิทธิภาพขององค์กรและการเปรียบเทียบประสิทธิภาพเพื่อการแข่งขัน (Benchmarking) สอดคล้องกับกรีนา (Gryna. 2001 : 7) ได้กำหนดองค์ประกอบพื้นฐานสำหรับการวางแผนกลยุทธ์โดยมีปัจจัยกำหนดคุณภาพถูกบูรณาการไว้ด้วย มีกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินการและกรอบเวลาที่ใช้อย่างชัดเจนการดำเนินการของสถาบันเป็นการระบุถึงปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินการ เช่น ความต้องการความคาดหวังและโอกาสของผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสภาพการแข่งขัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับอีเกอร์ (Eager. 1987 : 141) ศึกษากลยุทธ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมที่มีประสิทธิผลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์ที่สำคัญ ได้แก่ การให้ความสนใจต่อนักเรียนการเอาใจใส่ดูแลนักเรียนการจัด โปรแกรมการเรียนที่มีคุณภาพการพัฒนา โปรแกรมการเรียนที่นักเรียนพอใจเป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองถึงความก้าวหน้าของนักเรียนและแจ้งให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจนถึงพฤติกรรมที่เขาควรประพฤติและนิเวศน์ อูคมรัตน์ (2548 : 188) ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการ โรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการ โรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย ประกอบด้วย องค์ประกอบจำนวน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ด้านการจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารการเงินและสินทรัพย์

2.3 การพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นตัวแปรแฝงตัวที่สองที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา เอกชน โดยมีตัวแปรที่สังเกตได้ คือ การสร้างแรงจูงใจ การอบรมและการพัฒนาบุคลากร และการมีส่วนร่วมและการสร้างทีมงาน และเมื่อวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเพื่อหาเส้นอิทธิพลที่จะส่งไปยังผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทรัพยากรบุคคลส่งอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาทรัพยากรบุคคลมีผลให้องค์กรประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องให้ความรู้ความเข้าใจด้านคุณภาพกับบุคลากรด้วยการจัดอบรมในหลักสูตรที่เหมาะสมกับบุคลากรทั้งหมดขององค์กร กล่าวคือ คุณภาพเริ่มต้นด้วยการศึกษาและสิ้นสุดด้วยการศึกษาการจัดการคุณภาพที่ดีนั้น ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคลจึงมีความสำคัญที่ส่งผลต่อการปรับปรุงคุณภาพและการเพิ่มผลผลิตการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งได้แก่ การศึกษาการฝึกอบรมและการเรียนรู้ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานประการหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพในองค์กรผลที่ได้จากการพัฒนาทรัพยากรบุคคลจะทำให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพิ่มทักษะและความชำนาญเพื่อการผลิตผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการที่มีคุณภาพแม้จะต้องใช้เงินลงทุนและเวลามากแต่ผลที่ได้จะมีความคุ้มค่าเพราะจะทำให้องค์กรลดค่าใช้จ่ายกับสิ่งที่ไม่มีความรู้และลดความเสี่ยงต่าง ๆ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลจึงเป็นเครื่องมือในการสร้างความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับคุณภาพเป็นกลยุทธ์หลักของการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาการบริหารคุณภาพการพัฒนาระบบคุณภาพให้ประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องให้ความรู้ความเข้าใจด้านคุณภาพกับบุคลากรด้วยการจัดอบรมในหลักสูตรที่เหมาะสมกับบุคลากรทั้งหมดขององค์กร กล่าวคือ คุณภาพเริ่มต้นด้วยการศึกษาและสิ้นสุดด้วยการศึกษาการจัดการคุณภาพที่ดีนั้น ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคลจึงมีความสำคัญที่ส่งผลต่อการปรับปรุงคุณภาพการพัฒนาทรัพยากรบุคคลจึงเป็นเครื่องมือในการสร้างความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับคุณภาพเป็นกลยุทธ์หลักของการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาการบริหารคุณภาพ สอดคล้องกับ โกอิช และเดวิส (Goetsch and Davis, 2001 : 102) กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรบุคคลการปฏิบัติงานที่สัมพันธ์กับความรู้ทักษะความเข้าใจและแรงจูงใจเฉพาะเป็นรายบุคคล การฝึกอบรมเป็นส่วนที่ถูกแยกย่อยออกมาจากการศึกษาด้วยคุณลักษณะเชิงการปฏิบัติการลักษณะเฉพาะทางและการทำให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้น นอกจากนั้นจอร์จ (Jones, 1994 : 125 - 126) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาทรัพยากรบุคคลโดยเน้นการลงทุนในการฝึกอบรมคุณภาพระดับสูงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาการบริหารคุณภาพในสถานศึกษาภายใต้บริบทนี้หลักการ

พื้นฐานในการกำหนดนโยบายการฝึกอบรมคือ การฝึกอบรมเป็นส่วนประกอบที่บูรณาการของคุณภาพการจัดการ สอดคล้องกับสเตมาติส (Stamatis. 1996 : 124 - 136) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านการจัดการคุณภาพ ได้แก่ การศึกษาและการฝึกอบรมคือ กระบวนการในการเรียนรู้เพื่อให้ได้ความรู้ในสิ่งที่จำเป็นจะนำไปใช้ในงานของตนและบุคลากรทุกคนควรได้รับการศึกษาหลักการของการจัดการคุณภาพและบทบาทหน้าที่ในระบบ สอดคล้องกับเจตนา เมืองมูล (2551 : 124) ศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กมี 6 องค์ประกอบ โดยเรียงตามลำดับความสำคัญคือ 1) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การจัดองค์การ 3) การบริหารงานวิชาการ 4) การบริหารงบประมาณ 5) การบริหารงานบุคคล และ 6) การบริหารทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยการพัฒนาแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำการวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งการวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลส่งอิทธิพลทางตรงภาวะผู้นำส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านการวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลของการวิจัยไปใช้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนทางอ้อม โดยส่งผ่านองค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ดังนั้นผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีมุมมองวิสัยทัศน์มีความรู้และประสบการณ์ทางการบริหารเป็นผู้กระตุ้นและสร้างเสริม ทั้งงานวิชาการรวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจสามารถสร้างระบบบริหารงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้มีความสามารถในการสื่อสารและสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ร่วมงานและชุมชนขณะเดียวกันผู้บริหารจะต้องประพฤติตนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ได้บังคับบัญชา

2. องค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน โดยตรง ดังนั้นผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยมที่พึงประสงค์วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนการปฏิบัติการของโรงเรียนที่ชัดเจน รวมทั้งชี้แจงนโยบายให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนรับทราบและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกัน

3. องค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคลมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน โดยตรง ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการกำหนดคุณวุฒิความรู้ความสามารถของครูและบุคลากรที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบมีการพัฒนาความรู้ความสามารถโดยการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการอบรมมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทักษะใหม่ ๆ อยู่เสมอเพื่อใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยนี้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนสถานศึกษาเอกชนหมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง ดังนั้นจึงควรศึกษาสถานศึกษาเอกชนในระดับที่ต่างกัน เช่น ระดับมัธยมศึกษาในระดับอาชีวศึกษาหรือระดับอุดมศึกษาหรือเปรียบเทียบกับสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ ว่ามีองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

2. ควรมีการวิจัยโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนที่มีสภาพบริบทที่แตกต่างกันเพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบและยืนยันกับข้อค้นพบที่ได้ทำการศึกษา

3. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพด้านความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนด้วยการศึกษาภาคสนามลงพื้นที่จริงด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเพื่อศึกษาในเชิงลึกและตรวจสอบความสอดคล้องกับโมเดลที่ได้ศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี